Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0049

Vypracovanie novej stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe

Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. februára 2026 o vypracovaní novej stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe (2025/2095(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 2 a článok 3 ods. 3 Zmluvy o Európskej únii,

– so zreteľom na články 145 až 161 Zmluvy o fungovaní Európskej únie,

– so zreteľom na Chartu základných práv Európskej únie,

– so zreteľom na Európsky pilier sociálnych práv a jeho akčný plán s jeho cieľmi do roku 2030 a sociálny prehľad EÚ a jeho hlavné a sekundárne ukazovatele,

– so zreteľom na Portské vyhlásenie z 8. mája 2021, obnovené záväzky prijaté na sociálnom fóre v Porte v roku 2023 a vyhlásenie z La Hulpe zo 16. apríla 2024,

– so zreteľom na ciele udržateľného rozvoja stanovené v Agende 2030 pre udržateľný rozvoj OSN, ktorá bola prijatá v septembri 2015 v New Yorku,

– so zreteľom na správu s názvom *Sustainable Development Report 2025* (Správa o udržateľnom rozvoji 2025)[1], ktorá bola uverejnená 24. júna 2025,

– so zreteľom na Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien prijatý v roku 1979,

– so zreteľom na Dohovor Rady Európy o predchádzaní násiliu na

[1] Sachs, J. D., Lafortune, G., Fuller, G., Iablonovski, G., *Sustainable Development Report 2025 – Financing Sustainable Development to 2030 and Mid-Century*, Dublin University Press, Dublin, Írsko, 2025.

ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu (Istanbulský dohovor) prijatý 11. mája 2011,

– so zreteľom na Medzinárodný pakt OSN o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach prijatý 16. decembra 1966 v New Yorku,

– so zreteľom na Dohovor OSN o právach dieťaťa prijatý 20. novembra 1989 v New Yorku a všeobecné komentáre Výboru OSN pre práva dieťaťa,

– so zreteľom na Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím prijatý 12. decembra 2006 v New Yorku,

– so zreteľom na rezolúciu Valného zhromaždenia OSN o právach dieťaťa z 18. decembra 2019,

– so zreteľom na dohovory Medzinárodnej organizácie práce vrátane Dohovoru č. 102 o minimálnej norme sociálneho zabezpečenia, Dohovoru č. 111 o diskriminácii v zamestnaní a povolaní a Dohovoru č. 189 o dôstojných pracovných podmienkach pre pracovníkov v domácnosti,

– so zreteľom na Európsku sociálnu chartu prijatú v roku 1961 v Turíne,

– so zreteľom na smernicu Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod[2],

– so zreteľom na smernicu Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolaní[3],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1158 z 20. júna 2019 o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom rodičov a osôb s opatrovateľskými povinnosťami, ktorou sa zrušuje smernica Rady 2010/18/EÚ[4],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2041 z 19. októbra 2022 o primeraných minimálnych mzdách v Európskej únii[5],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ)

---

2 Ú. v. ES L 180, 19.7.2000, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/43/oj.

3 Ú. v. ES L 303, 2.12.2000, s. 16, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/78/oj.

4 Ú. v. EÚ L 188, 12.7.2019, s. 79, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2019/1158/oj.

5 Ú. v. EÚ L 275, 25.10.2022, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2041/oj.

2023/970 z 10. mája 2023, ktorou sa posilňuje uplatňovanie zásady rovnakej odmeny pre mužov a ženy za rovnakú prácu alebo prácu rovnakej hodnoty prostredníctvom transparentnosti odmeňovania a mechanizmov presadzovania[6],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/955 z 10. mája 2023, ktorým sa zriaďuje Sociálno-klimatický fond a mení nariadenie (EÚ) 2021/1060[7],

– so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1385 zo 14. mája 2024 o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu[8],

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. marca 2025 s názvom Plán pre práva žien (COM(2025)0097),

– so zreteľom na svoje uznesenie z 30. januára 2020 o rozdieloch v odmeňovaní žien a mužov[9],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2021 o prístupe k dôstojnému a cenovo dostupnému bývaniu pre všetkých[10],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 10. februára 2021 o znižovaní nerovností s osobitným zameraním na chudobu pracujúcich[11],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2021 o právach detí vzhľadom na stratégiu EÚ v oblasti práv dieťaťa[12],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 29. apríla 2021 o Európskej záruke pre deti[13],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 5. júla 2022 o chudobe žien v Európe[14],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 5. októbra 2022 o situácii Rómov žijúcich v osadách v EÚ[15],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. marca 2023 o primeranom

---

6 Ú. v. EÚ L 132, 17.5.2023, s. 21, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/970/oj.
7 Ú. v. EÚ L 130, 16.5.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/955/oj.
8 Ú. v. EÚ L, 2024/1385, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1385/oj.
9 Ú. v. EÚ C 331, 17.8.2021, s. 5.
10 Ú. v. EÚ C 456, 10.11.2021, s. 145.
11 Ú. v. EÚ C 465, 17.11.2021, s. 62.
12 Ú. v. EÚ C 474, 24.11.2021, s. 146.
13 Ú. v. EÚ C 506, 15.12.2021, s. 94.
14 Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 2.
15 Ú. v. EÚ C 132, 14.4.2023, s. 29.

minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie[16],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 9. mája 2023 o vykonávaní školského programu pre ovocie, zeleninu, mlieko a mliečne výrobky podľa nariadenia o spoločnej organizácii trhov[17],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 21. novembra 2023 o znižovaní nerovností a podpore sociálneho začlenenia detí a ich rodín v čase krízy[18],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 21. novembra 2023 s názvom Deti na prvom mieste – posilnenie záruky pre deti dva roky po jej prijatí[19],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 23. novembra 2023 o tvorbe pracovných miest: spravodlivá transformácia a spoločensky prospešné investovanie[20],

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 22. mája 2019 týkajúce sa vysokokvalitných systémov vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve[21],

– so zreteľom na odporúčanie Komisie 2013/112/EÚ z 20. februára 2013 s názvom Investovať do detí: východisko z bludného kruhu znevýhodnenia[22],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. marca 2021 s názvom Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa (COM(2021)0142),

– so zreteľom na odporúčanie Komisie (EÚ) 2024/1238 z 23. apríla 2024 o rozvoji a posilňovaní integrovaných systémov ochrany detí v najlepšom záujme dieťaťa[23],

– so zreteľom na odporúčanie Rady (EÚ) 2021/1004 zo 14. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti[24],

---

16 Ú. v. EÚ C, C/2023/400, 23.11.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/400/oj.
17 Ú. v. EÚ C, C/2023/1063, 15.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1063/oj.
18 Ú. v. EÚ C, C/2024/4211, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4211/oj.
19 Ú. v. EÚ C, C/2024/4212, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4212/oj.
20 Ú. v. EÚ C, C/2024/4224, 24.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4224/oj.
21 Ú. v. EÚ C 189, 5.6.2019, s. 4.
22 Ú. v. EÚ L 59, 2.3.2013, s. 5.
23 Ú. v. EÚ L, 2024/1238, 14.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1238/oj.
24 Ú. v. EÚ L 223, 22.6.2021, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2021/1004/oj.

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. júna 2023 o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu (COM(2023)0298),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 5. marca 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0152),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 18. septembra 2020 s názvom Únia rovnosti: akčný plán EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0565),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 12. novembra 2020 s názvom Únia rovnosti: stratégia pre rovnosť LGBTIQ osôb na roky 2020 – 2025 (COM(2020)0698),

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 7. októbra 2020 s názvom Únia rovnosti: strategický rámec EÚ pre rovnosť, začleňovanie a účasť Rómov (COM(2020)0620),

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 12. marca 2021 o rovnosti, začleňovaní a účasti Rómov[25],

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 3. marca 2021 s názvom Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 (COM(2021)0101),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 27. januára 2021 s názvom Zelená kniha o starnutí – Podpora medzigeneračnej solidarity a zodpovednosti (COM(2021)0050),

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 9. decembra 2021 s názvom Budovanie hospodárstva, ktoré pracuje v prospech ľudí: akčný plán pre sociálne hospodárstvo (COM(2021)0778),

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 8. novembra 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby[26],

– so zreteľom na správu Komisie z 28. júna 2023 o prístupe k základným službám v EÚ,

– so zreteľom na odporúčanie Rady z 30. januára 2023 o primeranom minimálnom príjme zaručujúcom aktívne začleňovanie[27],

– so zreteľom na európsku platformu na boj proti bezdomovectvu spustenú v roku 2021,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 30. júna 2021 s názvom

---

25 Ú. v. EÚ C 93, 19.3.2021, s. 1.
26 Ú. v. EÚ C 387, 15.11.2019, s. 1.
27 Ú. v. EÚ C 41, 3.2.2023, s. 1.

Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 (COM(2021)0345) a oznámenie Komisie z 27. marca 2024 s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ: hlavné úspechy a ďalší vývoj (COM(2024)0450),

– so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov zo 14. októbra 2025 k stratégii EÚ v oblasti boja proti chudobe[28],

– so zreteľom na príslušné správy osobitného spravodajcu OSN pre extrémnu chudobu a ľudské práva,

– so zreteľom na pozičný dokument Európskej siete proti chudobe (EAPN) s názvom *Towards the eradication of poverty – EAPN vision and recommendations for the EU Anti-Poverty Strategy* (Smerom k odstráneniu chudoby – vízia a odporúčania EAPN k stratégii EÚ v oblasti boja proti chudobe) uverejnený v roku 2025,

– so zreteľom na pozičné dokumenty I a II organizácie All Together in Dignity Fourth World s názvom *Paving the Way towards an EU Anti-Poverty Strategy* (Vytváranie podmienok pre stratégiu EÚ v oblasti boja proti chudobe) uverejnené v januári a máji 2025,

– so zreteľom na pozičné dokumenty organizácie Social Platform z marca 2025 s názvom *A post-2027 Multiannual Financial Framework for Social Europe* (Viacročný finančný rámec na obdobie po roku 2027 pre sociálnu Európu) a z mája 2025 s názvom *EU Anti-Poverty Strategy* (Stratégia EÚ v oblasti boja proti chudobe),

– so zreteľom na pozičný dokument organizácie Make Mothers Matter s názvom *Mothers' Poverty in the EU* (Chudoba matiek v EÚ) uverejnený v roku 2025,

– so zreteľom na štúdiu Komisie z 15. novembra 2024 s názvom *Transport poverty: definitions, indicators, determinants, and mitigation strategies* (Dopravná chudoba: vymedzenia, ukazovatele, determinanty a stratégie zmierňovania),

– so zreteľom na správu siete Eurochild s názvom *Children's Realities in Europe: Progress & Gaps – Eurochild 2024 flagship report on children in need across Europe* (Realita detí v Európe: pokrok a medzery – Hlavná správa siete Eurochild o deťoch v núdzi v celej Európe za rok 2024) uverejnenú v roku 2024,

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na stanovisko Výboru pre práva žien a rodovú rovnosť,

---

28 Ú. v. EÚ C, C/2025/6322, 3.12.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/6322/oj.

– so zreteľom na správu Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A10-0260/2025),

A. keďže v roku 2024 bolo v EÚ 93,3 milióna ľudí (21,0 % obyvateľstva) ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, čo je len o niečo menej ako v roku 2019; a keďže v roku 2024 bolo 21,9 % obyvateľov EÚ, ktorí žijú v domácnosti s nezaopatrenými deťmi, ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením[29];

B. keďže závažná materiálna deprivácia je definovaná ako nedostatok potrebných a žiaducich vecí potrebných na vedenie primeraného života; keďže v roku 2024 zažilo 6,4 % obyvateľov EÚ závažnú materiálnu a sociálnu depriváciu vrátane nedostatočného vykurovania, preplneného bývania a nedostatočnej výživy; keďže v porovnaní s inými skupinami obyvateľstva zasahuje tento jav deti a ženy neprimerane;

C. keďže EÚ prijala v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv z roku 2021 cieľ znížiť do roku 2030 počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením aspoň o 15 miliónov v porovnaní s údajmi z roku 2019, a to vrátane aspoň 5 miliónov detí; keďže aj keby sa tento cieľ dosiahol, približne 78 miliónov ľudí v EÚ vrátane 15 miliónov detí by v tom čase naďalej bolo ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením; keďže členské štáty sa v záujme dosiahnutia tohto hlavného cieľa zaviazali prijať národné ciele a keďže takmer polovica členských štátov vykazuje opačnú tendenciu;

D. keďže chudoba je porušením ľudskej dôstojnosti, ktoré narúša plné uplatňovanie ľudských práv a odráža nerovnomerné rozdelenie bohatstva; keďže potreba odstrániť chudobu si vyžaduje rovnaký prístup k zamestnaniu a službám a politiky, ktoré zabezpečia nedeliteľný a univerzálny charakter politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv; keďže chudoba je mnohostranný jav, ktorý presahuje rámec materiálnej deprivácie a zahŕňa prekážky v oblasti vzdelávania, zdravotnej starostlivosti, sociálnej a demokratickej účasti a ekonomických príležitostí;

E. keďže bez zmeny prístupu k odstraňovaniu chudoby na úrovni EÚ nebude možné zvrátiť tento trend a zabezpečiť, aby mal každý jednotlivec rovnaké príležitosti zapojiť sa do spoločnosti; keďže odstránenie chudoby si vyžaduje koordinovaný a celostný prístup a integrované politiky, ktoré pôsobia spoločne s cieľom dosiahnuť sociálnu súdržnosť a zabrániť zhoršovaniu nerovností; keďže takáto komplexná stratégia si vyžaduje zapojenie členských štátov,

---

29 Eurostat, *Severe material and social deprivation rate by age and sex*, prehliadač údajov Eurostatu, 14. novembra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11/default/table?lang=en

miestnych a regionálnych orgánov, sociálnych partnerov a občianskej spoločnosti;

F. keďže rodiny s jedným rodičom, najmä tie, na čele ktorých stoja ženy, čelia zvýšenému riziku chudoby, a to na úrovni 32 % v porovnaní s len 11,2 % u rodín s dvoma rodičmi[30], čo spôsobuje, že členovia rodiny sa častejšie dostávajú do bludného kruhu chudoby, ktorá sa prenáša z generácie na generáciu; keďže systémové faktory, ako sú nedostatočný prístup k službám, nestabilita bývania, neistý príjem a nedostatočné služby prevencie a služby na podporu rodiny, oslabujú schopnosť rodín starať sa o svoje deti v komunitnom prostredí; keďže cielená preventívna podpora a pomoc rodinám vrátane obetí domáceho násilia sú nevyhnutné na posilnenie postavenia a ochranu týchto rodín a prelomenie cyklu chudoby;

G. keďže ukazovatele počtu detí ohrozených chudobou sa zvýšili z 23,6 % v roku 2019 na 24,2 % v roku 2024; keďže pri súčasnej trajektórii sa EÚ nepodarí splniť svoj cieľ znížiť do roku 2030 počet detí žijúcich v chudobe aspoň o 5 miliónov; keďže u detí pochádzajúcich z etnických menšín alebo migračného prostredia, detí so zdravotným postihnutím a rómskych detí možno pozorovať výrazné rozdiely; keďže zdroje EÚ a vnútroštátne zdroje, ktoré sa v súčasnosti využívajú, nestačia na riešenie problému chudoby detí v EÚ;

H. keďže chudoba detí často pramení z chudoby rodín a absencia komplexnej reakcie znamená, že chudoba sa predlžuje počas celého života (v detstve, v práci a na dôchodku); keďže na prekonanie medzigeneračného znevýhodnenia sa treba zamerať na celú rodinu, ktorá zažíva chudobu, t. j. na rodičov aj deti; keďže investovanie do detí a mládeže, a najmä vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve vrátane rozvoja gramotnosti a matematickej gramotnosti, ako aj podpory rodiny, slúži ako preventívne opatrenie proti chudobe a vytvára značné dlhodobé sociálne prínosy, a preto by sa nemalo vnímať len ako sociálny výdavok, ale aj ako investícia do budúcnosti;

I. keďže Rada 14. júna 2021 prijala odporúčanie týkajúce sa Európskej záruky pre deti, ktorá predstavuje veľkú príležitosť na zníženie nerovností a podporu sociálneho začlenenia detí a preukazuje záväzok k integrovanej politike zameranej na prelomenie bludného kruhu chudoby a zabezpečenie toho, aby deti v núdzi mali prístup ku kľúčovým službám, napríklad bezplatným službám vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, bezplatnému vzdelávaniu (vrátane školských činností a aspoň jedného zdravého jedla za školský deň), bezplatnej zdravotnej starostlivosti, zdravej výžive a primeranému

---

30 Eurostat, *At-risk-of-poverty rate by poverty threshold and household type*, prehliadač údajov Eurostatu, 14. novembra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_li03/default/table?lang=en.

bývaniu; keďže napriek tomu, že 5 % finančných prostriedkov z Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+) je vyčlenených osobitne na zníženie chudoby detí, miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia medzi deťmi sa v niektorých členských štátoch zvýšila, čo poukazuje na potrebu ambicióznejšieho a účinnejšieho využívania finančných prostriedkov;

J. keďže prístup ku kvalitným službám vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve má zásadný význam pre zdravý vývoj malých detí a zabezpečenie rovnakých vzdelávacích príležitostí pre deti zo znevýhodneného prostredia, deti so zdravotným postihnutím a deti so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, čím kladie základy na prelomenie cyklu chudoby, podporu sociálneho začlenenia a dosiahnutie vysokej sociálnej návratnosti v budúcnosti; keďže podľa Komisie musí EÚ investovať dodatočné prostriedky vo výške viac ako 11 miliárd EUR ročne, aby splnila barcelonské ciele, a zabezpečiť, aby sa do roku 2030 aspoň 45 % detí vo veku do troch rokov a aspoň 96 % detí vo veku od troch rokov do veku začatia povinnej školskej dochádzky zúčastňovalo na vzdelávaní a starostlivosti v ranom detstve[31];

K. keďže v roku 2022 sa priemerné skóre 15-ročných žiakov v rámci Programu pre medzinárodné hodnotenie žiakov v meraniach základných zručností (čítanie, matematika a prírodné vedy) v porovnaní s posledným hodnotením v roku 2018 znížilo o 10 bodov; keďže medzi znevýhodnenými žiakmi prevládajú slabšie výsledky, čo svedčí o prehlbovaní nerovností vo vzdelávaní; keďže kvalitné vzdelávanie s osobitným dôrazom na posilnenie funkčnej gramotnosti, matematickej gramotnosti a digitálnej kompetencie ako základných zručností je zásadnou pákou v boji proti chudobe, pretože vedie k lepším pracovným príležitostiam, lepším životným podmienkam a má pozitívny vplyv na duševné aj fyzické zdravie; keďže investovanie do kvalitného vzdelávania, najmä pre ľudí z menšinových a zraniteľných skupín, je jedným z najúčinnejších spôsobov, ako udržateľne a štrukturálne znížiť chudobu;

L. keďže EÚ prijala v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv z roku 2021 cieľ, že do roku 2030 by sa malo každoročne zúčastniť na odbornej príprave aspoň 60 % dospelých; keďže členské štáty sa zaviazali k národným cieľom, aby dosiahli tento hlavný cieľ, a keďže väčšina členských štátov stratila pri plnení týchto národných cieľov pôdu pod nohami; keďže v roku 2022 bola miera účasti dospelých na vzdelávaní na úrovni 39,5 %, čo je stále

---

31 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie, *Employment and social developments in Europe 2024*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024.

výrazne pod cieľom EÚ do roku 2030[32]; keďže je potrebné ďalšie značné úsilie na zabezpečenie poskytovania kvalitných politík odbornej prípravy, ktoré podporujú celoživotné vzdelávanie, a prístupu k nim;

M. keďže ženy sú v porovnaní s mužmi postihnuté vyššou mierou chudoby v dôsledku diskriminácie a nerovností, ako sú väčšie ťažkosti v prístupe k zamestnaniu, mzdové rozdiely, nižšia intenzita práce, kratšia profesionálna kariéra, rozdiely v hodnote dôchodkov a sociálnych dávok[33], problematický prístup k špecifickej zdravotnej starostlivosti a nerovnomerné rozdelenie starostlivosti a domácich prác[34]; keďže chudobu žien v celej jej rozmanitosti treba chápať ako komplexný a viacrozmerný jav, ktorý zahŕňa nielen sociálne, politické a kultúrne aspekty, ale aj príjmy, bývanie, zdravotnú starostlivosť a prístup k vzdelávaniu a sociálnym službám, a nemožno ju odstrániť len zamestnaním, ale vyžaduje si komplexný a inkluzívny prístup založený na prevencii a zmierňovaní chudoby; keďže v roku 2024 bola miera závažnej materiálnej a sociálnej deprivácie vo všetkých krajinách EÚ okrem dvoch vyššia u žien (6,6 %) ako u mužov (6,2 %)[35] a miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia bola vyššia u žien (21,9 %) ako u mužov (20 %) vo všetkých krajinách EÚ[36]; keďže v tom istom roku sa 23,7 % žien a 22,7 % mužov v EÚ považovalo za chudobných[37] a keďže 21,6 % žien vo veku 65 rokov a viac bolo ohrozených chudobou v porovnaní približne s 16,5 % mužov

---

32 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru, *Education and training monitor 2024 – Comparative report*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024.

33 Briefing – *The gender gap in pensions in the EU*, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, tematická sekcia pre politiky v oblastiach hospodárstva, vedy a kvality života, júl 2019.

34 https://eige.europa.eu/publications-resources/toolkits-guides/gender-equality-index-2021-report/gender-differences-household-chores.

35 Eurostat, *Severe material and social deprivation rate by age and sex*, prehliadač údajov Eurostatu, 14. novembra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mdsd11/default/table?lang=en

36 Eurostat, *Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex*, prehliadač údajov Eurostatu, 14. novembra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.

37 Eurostat, *Subjective poverty by age and sex*, prehliadač údajov Eurostatu, 14. novembra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_sbjp01__custom_17284289/bookmark/table?lang=en&&bookmarkId=7d0decb7-866a-4494-b901-58a61bebd575&&page=time:2024.

v rovnakej vekovej skupine[38];

N. keďže existuje silná súvislosť medzi chudobou a rodovo motivovaným násilím a keďže chudoba zhoršuje dosah rodovo motivovaného násilia, najmä na marginalizované ženy, ako sú LGBTIQ+ osoby; keďže ženy žijúce v chudobe sú vystavené vyššiemu riziku násilia vrátane násilia medzi partnermi a domáceho násilia, a to v dôsledku faktorov, ako je finančná závislosť, neistota v oblasti bývania a obmedzený prístup k podporným službám[39]; keďže v členských štátoch zažilo 30,7 % žien počas svojho života fyzické násilie alebo vyhrážky a/alebo sexuálne násilie zo strany akéhokoľvek páchateľa[40]; keďže chudoba vystavuje ženy väčšiemu riziku obchodovania s ľuďmi a sexuálneho vykorisťovania;

O. keďže chudoba je tiež príčinou aj dôsledkom prierezovej diskriminácie a neúmerne postihuje jednotlivcov a komunity, konkrétne ženy, rodiny, ľudí z rôznych rasových a etnických skupín, Rómov a Travellerov, ľudí bez domova, deti v ústavnej starostlivosti, LGBTQIA+ osoby, starších a mladších ľudí, osoby so zdravotným postihnutím, ľudí diskriminovaných na základe náboženstva alebo viery, ľudí trpiacich chronickými chorobami a závislosťami, neformálnych opatrovateľov a osamelých rodičov; keďže okrem prierezu s inými formami porušovania ľudských práv sú tieto skupiny zraniteľnejšie voči sociálnemu vylúčeniu; keďže v súčasných systémoch trhu práce a sociálnej ochrany existujú významné prekážky pre zraniteľné a marginalizované skupiny; keďže riešenie chudoby si preto vyžaduje politiky, ktoré uznávajú tieto prelínajúce sa formy marginalizácie a bojujú proti nim, čím zabezpečujú všetkým ľuďom plné a rovnaké uplatňovanie všetkých ľudských práv;

P. keďže v roku 2024 bolo v EÚ riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia osôb so zdravotným postihnutím o 61 % vyššie v porovnaní s osobami bez takýchto obmedzení; keďže v EÚ žilo v roku 2023 približne 20,2 % osôb vo veku 16 rokov a viac so zdravotným postihnutím v domácnosti ohrozenej chudobou; keďže v rovnakej vekovej skupine približne 10,5 % osôb so zdravotným postihnutím

---

38 Eurostat, *Persons at risk of poverty or social exclusion by age and sex*, prehliadač údajov Eurostatu, 14. novembra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_peps01n__custom_17280682/bookmark/table?lang=en&bookmarkId=1136c1ef-3d9f-4fda-82fb-cf7423eac65e&&page=time:2024.

39 Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, *Financial independence and gender equality: Joining the dots between income, wealth, and power*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2024, https://eige.europa.eu/sites/default/files/documents/financial-independence-and-gender-equality.pdf.

40 Európsky inštitút pre rodovú rovnosť, *Gender-based violence survey*, https://eige.europa.eu/newsroom/eu-gender-based-violence-survey?language_content_entity=en.

žilo v domácnosti ohrozenej závažnou materiálnou a sociálnou depriváciou; keďže v EÚ je rozdiel 24 percentuálnych bodov v zamestnanosti medzi ľuďmi so zdravotným postihnutím a bez neho, pričom tento rozdiel je ešte väčší v prípade žien a mladých ľudí so zdravotným postihnutím[41];

Q. keďže rómske komunity a komunity Travellerov naďalej zažívajú jednu z najvyšších úrovní chudoby a sociálneho vylúčenia v EÚ, pričom až 80 % z nich je ohrozených chudobou a 48 % čelí vážnej materiálnej deprivácii, a keďže rómske deti sú voči týmto podmienkam obzvlášť zraniteľné; keďže údaje naznačujú, že rómske ženy čelia väčšiemu znevýhodneniu ako rómski muži a ostatné ženy v základných oblastiach spoločenského života, ako je vzdelávanie, zamestnanosť a zdravie[42];

R. keďže v roku 2021 25 % Rómov uviedlo, že v predchádzajúcich 12 mesiacoch zažili diskrimináciu v každodenných situáciách vrátane hľadania práce, na pracovisku, v oblasti bývania, zdravotnej starostlivosti a vzdelávania, ako aj segregáciu a sociálno-ekonomické vylúčenie[43], čo viedlo k neprimerane vysokej miere chudoby; keďže 80 % Rómov žije pod hranicou rizika chudoby svojej krajiny[44];

S. keďže v EÚ pretrváva digitálne vylúčenie, v dôsledku ktorého jednotlivci a skupiny nemajú plný prístup k informačným a komunikačným technológiám a nemôžu ich využívať, čo im bráni v účasti na hospodárskom, sociálnom a politickom živote spoločnosti; keďže medzi mestskými a vidieckymi oblasťami v celej EÚ naďalej existuje digitálna priepasť, a to viac ako päť percentuálnych bodov; keďže digitálna priepasť potenciálne prehlbuje digitálne vylúčenie tých, ktorí zažívajú chudobu, a je obzvlášť výrazná medzi zraniteľnými skupinami vrátane ľudí s nízkymi príjmami alebo nízkou úrovňou vzdelania, starších ľudí, osôb so zdravotným postihnutím a

---

41 Európske fórum zdravotného postihnutia, *EDF 7th Human Rights Report. The Right to work: The employment situation of persons with disabilities in Europe*, 2023, https://www.edf-feph.org/publications/human-rights-report-2023-the-right-to-work/.

42 Agentúra Európskej únie pre základné práva, *Roma Survey – Data in focus: Discrimination against and living conditions of Roma women in 11 Member States*, 2014, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2014-roma-survey-dif-women-2_en.pdf.

43 Agentúra Európskej únie pre základné práva, *Roma survey 2021 – Roma in 10 European Countries: Main results*, 2021, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-roma-survey-2021-main-results2_en.pdf.

44 Agentúra Európskej únie pre základné práva, *Druhý prieskum Európskej únie týkajúci sa menšín a diskriminácie: Rómovia – vybrané výsledky*, 2016, https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2016-eu-minorities-survey-roma-selected-findings_sk.pdf.

ľudí žijúcich vo vidieckych alebo izolovaných oblastiach; keďže takmer polovica dospelej populácie nemá základné digitálne zručnosti napriek tomu, že sú požadované vo viac ako 90 % pracovných miest; keďže 5,4 % detí školského veku v Európe trpí digitálnou depriváciou, pričom medzi jednotlivými krajinami boli zaznamenané značné rozdiely v prístupe k digitálnym zdrojom[45]; keďže v roku 2023 malo 97,7 % všetkých domácností v EÚ prístup k aspoň jednej technológii pevného širokopásmového pripojenia, zatiaľ čo vo vidieckych oblastiach to bolo len 92,2 %; keďže v roku 2023 sa zistilo, že 32 % Európanov vo veku 16 až 29 rokov má digitálne zručnosti na nižšej ako základnej úrovni, pričom toto číslo sa zvýšilo na 43 % medzi ľuďmi s nízkym dosiahnutým stupňom vzdelania, čo poukazuje na výrazný nedostatok digitálnych zručností v rámci demografickej skupiny mladých ľudí[46];

T. keďže prístup k rýchlemu a spoľahlivému internetu je nevyhnutný pre účasť na vedomostnej a informovanej spoločnosti, ako aj pre prístup k zamestnaniu, vzdelávaniu, verejným službám a zdravotnej starostlivosti; keďže digitalizácia verejných služieb ponúka významné príležitosti, ale vyžaduje si cielené úsilie na zabezpečenie začlenenia zraniteľných skupín;

U. keďže v EÚ má profesijná situácia osoby veľký vplyv na riziko chudoby alebo sociálneho vylúčenia, ktorému táto osoba čelí; keďže v roku 2024 zažívalo 8,2 % všetkých zamestnaných osôb v EÚ chudobu pracujúcich[47] v dôsledku nízkych miezd, neistoty zamestnania a neistých pracovných podmienok; keďže z analýzy údajov za rok 2022 vyplýva, že pracovníci na čiastočný úväzok čelili nepomerne vyššej miere chudoby pracujúcich (13,5 %) v porovnaní s pracovníkmi na plný úväzok (7,1 %)[48]; keďže chudoba pracujúcich je naďalej štrukturálnou výzvou, ktorá vytvára značný sociálny a hospodársky tlak na postihnuté domácnosti a je prekážkou, pokiaľ ide o sociálne začlenenie a hospodársku stabilitu; keďže riešenie chudoby pracujúcich je nevyhnutné na podporu spravodlivej zamestnanosti, zníženie nerovností a zabezpečenie udržateľného a inkluzívneho hospodárskeho rozvoja v celej EÚ; keďže kolektívne vyjednávanie, odborové zväzy a sociálny dialóg zohrávajú kľúčovú úlohu pri zlepšovaní pracovných podmienok a podmienok zamestnávania, a

---

45 Ayllón, S., Holmarsdottir, H., a Lado, S., „Digitally Deprived Children in Europe“, *Child Indicators Research*, zväzok 16, s. 1315 – 1339, 2023, https://doi.org/10.1007/s12187-022-10006-w.

46 Bertoni, E., Cosgrove, J., a Cachia, R., *Digital skills gaps – a closer look at the Digital Skills Index* (DSI 2.0), Európska komisia, Ispra, 2024, JRC140617, https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC140617.

47 Eurostat, sociálny prehľad, https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/social-scoreboard.

48 Európska komisia, *Employment and Social Developments in Europe (ESDE) 2023*, Európska komisia, konzultované 9. decembra 2025, https://op.europa.eu/webpub/empl/esde-2023/.

tým aj pri zlepšovaní životných podmienok;

V. keďže v správe o primeranosti dôchodkov v EÚ za rok 2024 sa zdôrazňuje, že v roku 2022 bolo v EÚ približne 18,5 milióna osôb vo veku nad 65 rokov ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením[49]; keďže miera rizika chudoby v tejto vekovej skupine bola v roku 2022 na úrovni 14,2 % u mužov a 19,8 % u žien; keďže miera rizika chudoby u osôb vo veku nad 65 rokov sa neustále zvyšuje v dôsledku rastúcej miery chudoby a starnutia obyvateľstva;

W. keďže kvalitné a cenovo dostupné verejné služby sú nevyhnutné na dosiahnutie vysokej úrovne sociálnej ochrany, sociálnej súdržnosti a sociálneho začlenenia; keďže poskytovanie kvalitných verejných služieb ohrozuje viacero problémov vrátane ťažkostí súvisiacich s kontinuitou služieb, zvýšeným dopytom a nedostatočnými zdrojmi, ktoré čiastočne zhoršuje starnutie obyvateľstva; keďže každý v EÚ má právo na prístup k základným službám vysokej kvality, ktoré sú sprevádzané podpornými opatreniami pre tých, ktorí ich potrebujú; keďže ľudia ohrození chudobou alebo sociálnym vylúčením, najmä Rómovia a ľudia bez domova, čelia v tejto súvislosti štrukturálnym prekážkam, nedostatku infraštruktúry, zručností alebo peňažných zdrojov;

X. keďže v roku 2024 si približne 8 % Európanov nemohlo dovoliť vyváženú stravu obsahujúcu mäso, ryby alebo vegetariánske ekvivalenty každé dva dni, čo predstavuje približne 36 miliónov ľudí v celej Únii, pričom tento problém je obzvlášť naliehavý medzi slobodnými ľuďmi, študentmi a mladými dospelými, rodinami s nízkymi príjmami a prisťahovalcami; keďže účinný prístup k potravinám by sa mal považovať za základné ľudské právo, ako sa požaduje v prebiehajúcej európskej iniciatíve občanov;

Y. keďže prístup k vode je základnou potrebou a základným ľudským právom; keďže približne 9,8 milióna osôb v EÚ nemá bezpečne spravovanú pitnú vodu[50]; keďže ďalších 9,4 milióna osôb je odkázaných na základné vodohospodárske služby mimo sídla[51] a približne 450 000 osôb nemá prístup ani k základným službám pitnej

---

49 Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie a Výbor pre sociálnu ochranu (SPC), *2024 Pension adequacy report – Current and future income adequacy in old age in the EU*, zväzok I, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, 2024, https://data.europa.eu/doi/10.2767/909323.

50 Svetová banka, *People using safely managed drinking water services (% of population) - European Union*, konzultované 9. decembra 2025, https://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.SMDW.ZS?locations=EU.

51 Svetová banka, *People using at least basic drinking water services (% of population) - European Union*, konzultované 9. decembra 2025, https://data.worldbank.org/indicator/SH.H2O.BASW.ZS?locations=EU.

vody[52]; keďže nedostatočný prístup k pitnej vode a vodohospodárskej infraštruktúre neprimerane postihuje marginalizované skupiny;

Z. keďže približne 1 286 691 osôb v Európe zažilo v roku 2024 počas niektorej noci bezdomovectvo[53]; keďže Rómovia a iné marginalizované skupiny sú neprimerane postihnutí núteným vysťahovaním z obecných ubytovacích zariadení, a to vrátane Rómov, ktorí pravidelne platia nájomné; keďže v mnohých prípadoch úrady neposkytujú náhradné bývanie alebo primeranú náhradu za vyvlastnenie[54];

AA. keďže v EÚ stále žije najmenej 1,4 milióna ľudí v ústavoch, hoci toto číslo môže byť podhodnotené z dôvodu nedostatočnej dostupnosti, konzistentnosti a pokrytia údajov; keďže chudoba zostáva jedným z faktorov, ktoré prispievajú k rozdeľovaniu rodín v EÚ; keďže umiestňovanie detí do ústavov má vážne dôsledky pre deti a rodiny, pretože udržiava stigmu a sociálnu izoláciu a podporuje medzigeneračný cyklus znevýhodnenia[55]; keďže obyvatelia ústavov sa často môžu cítiť izolovaní od širšej komunity a hoci by chceli mať väčšiu kontrolu nad svojimi životmi, nemajú dostatočnú kontrolu nad svojimi životmi a rozhodnutiami, ktoré ich ovplyvňujú; keďže napriek tomu, že EÚ sa už dlho angažuje v procese deinštitucionalizácie, je stále potrebné vynaložiť úsilie na úrovni EÚ aj vnútroštátnej úrovni, aby sa zraniteľným skupinám umožnil život v rodinnom alebo komunitnom prostredí;

AB. keďže ľudia žijúci v chudobe sú neprimerane postihnutí obmedzeným prístupom k zdravým potravinám a kvalitnej zdravotnej starostlivosti; keďže chudoba je v dôsledku toho spojená so zvýšeným rizikom problémov s telesným a duševným zdravím; keďže súvislosť medzi chudobou a zdravím je významne ovplyvnená prekážkami v zdravotnej starostlivosti, ako je prístup k primárnej zdravotnej starostlivosti a nižší počet hospitalizácií; keďže chudoba, sociálna izolácia a chronický stres sú úzko prepojené, narúšajú duševnú

---

52 Eurostat, *Population having neither a bath, nor a shower, nor indoor flushing toilet in their household by poverty status*, prehliadač údajov Eurostatu, 28. októbra 2025, konzultované 9. decembra 2025, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/sdg_06_10/default/table?lang=en.

53 Európska federácia národných združení pracujúcich s bezdomovcami (FEANTSA), *9th overview of housing exclusion in Europe 2024*, https://www.feantsa.org/resources/9th-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2024.

54 Agentúra Európskej únie pre základné práva, *Podmienky bývania Rómov a Travellerov v Európskej únii – Komparatívna správa*, 2009, https://fra.europa.eu/sk/publication/2011/housing-conditions-roma-and-travellers-european-union-comparative-report.

55 UNICEF, *Policy brief: Keeping families together in Europe*, 2024, https://www.unicef.org/eca/media/36541/file/Keeping%20families%20together%20in%20Europe.pdf.

pohodu a zvyšujú riziko závislosti, vykazujú vyššiu mieru úmrtnosti a zvyšujú riziko predčasného úmrtia; keďže chudoba a závislosť sa navzájom posilňujú a vytvárajú bludný kruh, ktorý prehlbuje sociálne vylúčenie; keďže odstránenie chudoby si zase vyžaduje prístup k závislosti založený na zdraví a dôkazoch, v rámci ktorého sa uprednostňuje prevencia a zotavenie;

AC. keďže rodiny čelia viacerým a vzájomne prepojeným problémom, ktoré žiadna jednotlivá služba alebo organizácia nedokáže vyriešiť sama; keďže kontinuita služieb, ako aj náležitá koordinácia medzi službami sú nevyhnutné na prípravu a uľahčenie prechodov, ktorým budú deti čeliť; keďže ohrozené rodiny môžu mať obmedzený prístup k službám v oblasti duševného zdravia z dôvodu finančných prekážok, stigmatizácie alebo nedostatočnej dostupnosti; keďže diskriminácia priamo súvisí s chudobou, keďže skúsenosti s diskrimináciou bránia ľuďom žijúcim v chudobe dosiahnuť primeranú životnú úroveň;

AD. keďže systémy sociálneho zabezpečenia sa musia posilniť tak, aby boli prispôsobené demografickým výzvam, novým formám práce a zelenej a digitálnej transformácii; keďže účinnosť sociálnej ochrany pri znižovaní chudoby sa v období 2021 – 2024 znížila z 37,1 % na 34,4 %[56]; keďže v súčasných systémoch trhu práce a sociálnej ochrany existujú významné prekážky pre zraniteľné a marginalizované skupiny;

AE. keďže systémy minimálneho príjmu zostávajú dôležitým nástrojom na zabezpečenie príjmov a zníženie nerovnosti a chudoby v celej EÚ; keďže tieto systémy minimálneho príjmu sa v jednotlivých členských štátoch značne líšia, pokiaľ ide o primeranosť a rozsah dávok a ich prepojenie s opatreniami na aktiváciu trhu práce; keďže minimálna úroveň príjmu je vo väčšine členských štátov výrazne pod vnútroštátnou hranicou chudoby; keďže miera nevyužitia systémov minimálneho príjmu sa odhaduje na 30 % až 50 % oprávneného obyvateľstva, čo narúša ciele tohto podporného nástroja;

AF. keďže je potrebné zabezpečiť účasť ľudí so skúsenosťami so životom v chudobe na vypracúvaní a hodnotení politík, ktoré sa ich týkajú, s cieľom zvýšiť demokratickú účasť, posilniť postavenie a sociálnu emancipáciu ľudí žijúcich v chudobe, ako aj dosiahnuť účinnejšie a spravodlivejšie výsledky týchto politík;

AG. keďže odľahlosť najvzdialenejších regiónov, ich ostrovný charakter, malá rozloha, zložitá topografia a podnebie a hospodárska závislosť od konkrétnych odvetví a produktov výrazne obmedzujú ich rozvoj; keďže nerovnosti sú pre najvzdialenejšie regióny jednou z najväčších sociálnych výziev a keďže tieto regióny sú neúmerne postihnuté

---

56 Eurostat, sociálny prehľad, https://ec.europa.eu/eurostat/cache/dashboard/social-scoreboard.

vysokou mierou chudoby a nezamestnanosti, vysokou mierou predčasného ukončenia štúdia a vysokou mierou ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy; keďže hrubý domáci produkt v najvzdialenejších regiónoch je výrazne pod priemerom EÚ a členských štátov (60 % priemeru v EÚ27);

AH. keďže faktory, ktoré prispievajú k cyklu chudoby vo vidieckych oblastiach, sú špecifické a problémy zraniteľných ľudí žijúcich vo vidieckych oblastiach sa líšia od problémov zraniteľných ľudí žijúcich v mestských oblastiach; keďže nedostatok pracovných príležitostí, verejných služieb (vrátane vzdelávania a verejnej dopravy) a digitálnej pripojiteľnosti, vysoké ceny energie a dopravy a demografický vývoj, ako je vyľudňovanie, prispievajú k nárastu chudoby vo vidieckych oblastiach; keďže ženy žijúce vo vidieckych oblastiach sú obzvlášť ohrozené chudobou z dôvodu obmedzeného prístupu k zamestnaniu, službám a sociálnej podpore; keďže stratégia EÚ v oblasti boja proti chudobe musí zohľadňovať tieto územné špecifiká a zabezpečiť prispôsobené politické opatrenia a mechanizmy financovania, ktoré účinne podporujú sociálne začlenenie a územnú súdržnosť;

AI. keďže pokiaľ ide o nástroje spojené so stratégiou v oblasti boja proti chudobe, mala by sa zabezpečiť viacúrovňová koordinácia a integrácia; keďže je nevyhnutný spoľahlivý mechanizmus riadenia na monitorovanie cieľov stratégie; keďže stratégia prinesie výsledky len vtedy, ak ju budú sprevádzať primerané finančné zdroje a ak jej ciele podporia rôzne príslušné sektorové fondy EÚ; keďže ustanovenia o chudobe a sociálnom začlenení v súčasnom viacročnom finančnom rámci (VFR) by sa mali v nadchádzajúcom VFR obnoviť a mali by sa na ne účelovo vyčleniť primerané finančné prostriedky;

AJ. keďže transparentný a hĺbkový zber údajov a mechanizmy podávania správ na úrovni EÚ a členských štátov sú potrebné na monitorovanie pokroku v súvislosti s hlavnými cieľmi Európskeho piliera sociálnych práv do roku 2030 vrátane cieľa znížiť počet ľudí ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením aspoň o 15 miliónov v porovnaní s údajmi z roku 2019;

Stratégia zameraná na odstránenie chudoby

1. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v roku 2024 bolo v EÚ 93,3 milióna ľudí stále ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením, a to vrátane 20 miliónov detí, čo zodpovedá jednému zo štyroch detí v EÚ, a že 27 miliónov ľudí v EÚ bolo postihnutých závažnou materiálnou a sociálnou deprivíciou;

2. zdôrazňuje, že chudoba je komplexný jav, ktorý ovplyvňuje všetky oblasti života, má korene v systémovej a štrukturálnej nespravodlivosti a prelína sa s historickými nerovnosťami založenými

na pohlaví a rodovom vyjadrení, rase a etnickom pôvode, náboženstve, migračnom statuse, veku, sexuálnej orientácii a zdravotnom postihnutí;

3. zdôrazňuje, že najudržateľnejšia politika boja proti chudobe je taká, ktorá v prvom rade zabraňuje jej vzniku; požaduje komplexný prístup k prevencii, v rámci ktorého sa budú riešiť základné príčiny a viacrozmerné aspekty chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj body, v ktorých sa prelínajú, pokiaľ ide o prístup ku kvalitným pracovným miestam, sociálnu ochranu a minimálny príjem, verejné služby, vzdelávanie, intervencie v ranom detstve, zdravotnú starostlivosť, stravu, bývanie, energetiku a zdaňovanie; zdôrazňuje, že na boj proti chudobe je nevyhnutné presadzovať politiky, ktoré zabezpečia nedeliteľnosť a univerzálnosť politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv;

4. pripomína, že chudoba neúmerne postihuje marginalizované a zraniteľné skupiny spoločnosti, ako sú ženy, rodiny, ľudia z rôznych rasových a etnických skupín, Rómovia a Travelleri, ľudia bez domova, deti v ústavnej starostlivosti, LGBTQIA+ osoby, starší a mladší ľudia, osoby so zdravotným postihnutím, ľudia diskriminovaní na základe náboženstva alebo viery, ľudia trpiaci chronickými chorobami a závislosťami, neformálni opatrovatelia a osamelí rodičia; zdôrazňuje potrebu cielených opatrení na riešenie tohto problému, pričom osobitnú pozornosť treba venovať tým, ktorí sú najviac zraniteľní voči extrémnej chudobe;

5. pripomína, že EÚ sa v Akčnom pláne na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv zaviazala znížiť do roku 2030 počet osôb ohrozených chudobou alebo sociálnym vylúčením aspoň o 15 miliónov vrátane aspoň piatich miliónov detí; zdôrazňuje, že bez zmeny paradigmy v prístupe k boju proti chudobe a bez primeraného financovania EÚ a jej členské štáty nedosiahnu tieto ciele v oblasti znižovania chudoby;

6. vyzýva Komisiu, aby predložila komplexnú, ambicióznu a primerane financovanú stratégiu v oblasti boja proti chudobe, ktorá bude obsahovať tieto všeobecné ciele a usmernenia:

   a) uznanie chudoby za porušenie ľudskej dôstojnosti, ktoré narúša plné uplatňovanie ľudských práv, a za základ na presadzovanie prístupu založeného na právach v súlade s medzinárodnými právnymi rámcami, najmä s článkom 25 Všeobecnej deklarácie ľudských práv;

   b) stanovenie cieľa urýchlene odstrániť chudobu najneskôr do roku 2035 na základe noriem cieľov udržateľného rozvoja OSN a Európskeho piliera sociálnych práv a zároveň vypracovanie priebežných ukazovateľov pokroku, jasných míľnikov a monitorovacieho rámca umožňujúceho primeranú koordináciu

politík a potrieb financovania;

c) náležitú koordináciu medzi Komisiou a členskými štátmi a v príslušných prípadoch s regionálnymi orgánmi v súlade so zásadou subsidiarity v záujme dosiahnutia tohto cieľa;

d) komplexný a integrovaný prístup k dlhodobým politikám boja proti chudobe zameraný na ľudí a založený na životnom cykle, v rámci ktorého sa spájajú všeobecné a cielené opatrenia so začiatkom v detstve a vo všetkých fázach života s cieľom odstrániť chudobu a podporovať sociálne začlenenie ako prierezové kritérium v odvetvových politikách;

e) účasť ľudí so skúsenosťami so životom v chudobe na vymedzovaní, vykonávaní a hodnotení politík, ktoré sa ich týkajú, a to inkluzívnym, účinným a transparentným spôsobom, ktorý ide ruka v ruke s metodikou a budovaním kapacít;

f) základnú a horizontálnu zásadu nediskriminácie v celej stratégii v oblasti boja proti chudobe na riešenie štrukturálnych nerovností a spoločenských stigiem, ktoré majú korene v diskriminácii a ktoré prehlbujú chudobu a sociálne vylúčenie;

g) vyčlenenie primeraných a trvalých rozpočtových zdrojov na opatrenia na boj proti chudobe prostredníctvom VFR a vnútroštátnych rozpočtových mechanizmov na podporu úplného vykonávania stratégie v oblasti boja proti chudobe a zabezpečenie jej dlhodobého vplyvu;

7. vyzýva Komisiu, aby uznala štrukturálne prepojenia medzi chudobou a rodovo motivovaným násilím a zaoberala sa rodovo motivovaným násilím, čo je kľúčovou stratégiou na odstránenie chudoby, najmä chudoby žien a detí, pričom uznáva, že odstránenie všetkých druhov násilia je nevyhnutné na to, aby sa ženy mohli plne zapojiť do svojich komunít a hospodárstva, aby mali prístup k vzdelaniu, zamestnaniu a sociálnym službám, a tým dosiahli finančnú nezávislosť; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zvýšili verejné investície do politík, ktoré sa zaoberajú rodovo motivovaným násilím; víta ratifikáciu Istanbulského dohovoru zo strany EÚ a vyzýva Bulharsko, Česko, Maďarsko, Litvu a Slovensko, aby bezodkladne ukončili svoje ratifikačné procesy; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila účinné vykonávanie smernice o boji proti násiliu na ženách a domácemu násiliu a zaručila ženám zažívajúcim chudobu a iné druhy násilia primeraný a bezpodmienečný prístup k útulkom, službám na podporu obetí násilia, právnej pomoci a sociálnej starostlivosti bez ohľadu na ich pobyt alebo migračný status;

Spravodlivé pracovné podmienky a spravodlivejšie rozdelenie príjmov a bohatstva

8. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby realizovali cieľ plnej a dôstojnej

zamestnanosti, ako aj primeranej sociálnej ochrany, služieb pre všetkých a spravodlivého rozdelenia príjmov a bohatstva ako usmernenie pre hospodárske a sociálne politiky; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby posilnili svoje aktívne politiky trhu práce, najmä pokiaľ ide o osoby, ktoré sú najviac vzdialené od zamestnania; zdôrazňuje, že efektívne aktívne politiky trhu práce by mali ísť nad rámec prístupu k zamestnaniu a mali by zahŕňať aj podporné služby umožňujúce ľuďom zostať zamestnaní;

9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby presadzovali politiky na ochranu a podporu pracovných práv, kvalitných pracovných miest, stabilných pracovnoprávnych vzťahov a ochrany pred neodôvodneným prepustením, spravodlivých miezd vrátane rovnakej odmeny za rovnakú prácu a rovnakej odmeny pre ženy a mužov, celoživotného vzdelávania, zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie, zdravia a bezpečnosti na pracovisku, nediskriminácie a prístupu k primeranej sociálnej ochrane; v tejto súvislosti víta oznámenie Plánu pre kvalitné pracovné miesta, ktorý má zabezpečiť spravodlivý prechod pre všetkých pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby, najmä zvýšením rozsahu kolektívneho vyjednávania; zdôrazňuje, že tento plán predstavuje príležitosť na zavedenie individuálneho práva na odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie; zdôrazňuje, že chudoba pracujúcich pretrváva v prípade každého dvanásteho pracovníka v celej EÚ; v tejto súvislosti trvá na tom, že v EÚ by nemala existovať žiadna chudoba pracujúcich, a naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa seriózne zaoberali týmto problémom, a to riešením štrukturálnych prekážok nad rámec kvality pracovných miest vrátane prístupu k službám starostlivosti o deti a ich podpory, zlepšenia uznávania kvalifikácií a riešenia nedostatku prispôsobeného kariérneho poradenstva a podpory odbornej prípravy; zdôrazňuje, že transpozícia smernice (EÚ) 2022/2041 o primeraných minimálnych mzdách bude kľúčová pre prevenciu a boj proti rizikám chudoby medzi pracovníkmi a zároveň posilní motiváciu pracovať;

10. zdôrazňuje, že treba posilniť demokratickú účasť na pracovisku ako nástroj na boj proti chudobe pracujúcich prostredníctvom práva organizovať sa a práva na kolektívnu akciu a posilneného kolektívneho vyjednávania, prostredníctvom odborárskych práv, konkrétne slobody zakladať odborové zväzy a vstupovať do nich, zlepšením rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom a zabezpečením spravodlivých pracovných podmienok vrátane pracovného času a prispôsobením pracovných podmienok ľudským potrebám;

11. zdôrazňuje potrebu posilniť verejné služby zamestnanosti, sústavy odbornej prípravy a systémy podpory pri hľadaní zamestnania pre ľudí žijúcich v chudobe a zraniteľné skupiny, najmä dlhodobo nezamestnaných a nízkokvalifikovaných jednotlivcov; zdôrazňuje význam individuálneho poradenstva, uznávania neformálnych zručností a prepojenia odbornej prípravy s kvalitnými pracovnými

príležitosťami; vyzýva členské štáty, aby rozvíjali a rozširovali vnútroštátne rámce pre potvrdzovanie neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, ktoré umožnia uznávanie praktických skúseností v odvetviach, ako je stavebníctvo, poľnohospodárstvo, zdravotná a sociálna starostlivosť, ubytovacie a pohostinské služby, výroba, remeselná výroba, logistika a informačné a komunikačné technológie, a to na základe odporúčania Rady z 20. decembra 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa[57];

12. zdôrazňuje význam podpory podnikania a možností samostatnej zárobkovej činnosti žien, najmä vo vidieckych, ostrovných a iných geograficky vzdialených oblastiach, ako prostriedku na dosiahnutie lepšieho hospodárskeho začlenenia a rodovej rovnosti, ako aj prostriedku na boj proti chudobe, vytváranie miestnych pracovných miest a podporu inkluzívneho hospodárskeho rozvoja; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili cielenú podporu podnikateliek prostredníctvom lepšieho prístupu k financovaniu, odbornej príprave podnikateľov, digitálnym nástrojom a trhom; vyzýva Komisiu, aby vypracovala politiky, ktoré ženám uľahčia prístup ku kvalitným pracovným miestam a podnikateľským príležitostiam, a to prostredníctvom stimulov pre spoločnosti, aby zamestnávali a podporovali ženy, najmä osamelé matky, a poskytovali pružné formy organizácie práce;

13. zdôrazňuje, že segregácia v prístupe detí so zdravotným postihnutím k bežnému vzdelávaniu vedie k sociálnemu vylúčeniu a zostáva problémom v celej EÚ; vyzýva, aby sa v rámci stratégie v oblasti boja proti chudobe zabezpečila prístupnosť vzdelávania pre deti so zdravotným postihnutím, a to tak z hľadiska fyzickej infraštruktúry, ako aj vzdelávacích zdrojov, s cieľom zaručiť rovnaké príležitosti pre všetkých žiakov; zdôrazňuje potenciál cenovo dostupných asistenčných technológií a umelej inteligencie na zlepšenie inkluzívneho vyučovania žiakov so zdravotným postihnutím, ktoré ponúka personalizovanú podporu, adaptívne nástroje a lepšiu komunikáciu; nabáda členské štáty, aby investovali do týchto technológií a zabezpečili, aby učitelia boli vyškolení na ich účinné využívanie; ďalej vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili spoľahlivé záruky proti nesprávnej diagnostike mentálneho postihnutia alebo špeciálnych vzdelávacích potrieb rómskych detí, ktorá vedie k segregácii vo vzdelávaní; zdôrazňuje význam nediskriminačných postupov hodnotenia, ako aj politík inkluzívneho vzdelávania, ktoré podporujú práva a dôstojnosť všetkých detí;

14. odporúča, aby Komisia a členské štáty vzali do úvahy prístup uvedený v správe osobitného spravodajcu OSN pre extrémnu chudobu a ľudské práva z roku 2023, ktorý spočíva v boji proti chudobe prostredníctvom účinného prístupu k práci a cieľa plnej

---

57 Ú. v. EÚ C 398, 22.12.2012, s. 1.

zamestnanosti a kvalitných pracovných miest, konkrétne vytvorením alebo posilnením osobitných nástrojov zameraných primárne na boj proti nezamestnanosti a podzamestnanosti, poskytovaním personalizovanej podpory a zvýšením zamestnateľnosti ľudí, ktorí sú najvzdialenejší od trhu práce, najmä tých zo znevýhodnených a zraniteľných skupín, ako sú Rómovia a osoby so zdravotným postihnutím; domnieva sa, že tieto nástroje by mali zohľadňovať úlohu súkromného aj verejného sektora a sociálnu zodpovednosť členských štátov;

15. domnieva sa, že sociálne hospodárstvo je základnou zložkou sociálneho trhového hospodárstva EÚ a hnacou silou vykonávania Európskeho piliera sociálnych práv a jeho cieľov, pričom často poskytuje zamestnanie zraniteľným a vylúčeným skupinám; vyzýva, aby sa v stratégii v oblasti boja proti chudobe posilnilo sociálne hospodárstvo v súlade s akčným plánom EÚ pre sociálne hospodárstvo a plánom z Liège pre sociálne hospodárstvo v Európskej únii; opakuje svoju výzvu, aby Komisia preskúmala inovatívne mechanizmy financovania, ako sú dlhopisy so sociálnym vplyvom, na financovanie projektov na podporu rozvoja sociálneho hospodárstva v EÚ[58];

16. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vzhľadom na krízu životných nákladov zabezpečili prístup k cenovo dostupným základným tovarom a službám, ako sú potraviny, energia, voda, bývanie, doprava a komunikácie;

Prístup ku kvalitným verejným službám, sociálnej ochrane a podporným opatreniam

17. naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby bojovali proti chudobe presadzovaním verejných politík, ktoré zabezpečia nedeliteľnosť a univerzálnosť politických, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv; trvá na význame multidisciplinárneho prístupu a boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu, najmä podporou prístupu k bývaniu, verejným priestorom a službám, zdravotnej starostlivosti, blahu a kvalite života; vyzýva členské štáty, aby vypracovali metodiky na posúdenie štrukturálnych alebo systémových prekážok brániacich vymaneniu sa z chudoby a sociálneho vylúčenia a plnému zapojeniu do spoločnosti, či už ide o prekážky v ich právnych systémoch, verejných politikách alebo ich vykonávaní na územnej úrovni;

18. vyzýva na začlenenie kvalitatívnych ukazovateľov do stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe s cieľom lepšie zohľadniť viacrozmerné aspekty chudoby;

19. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby výrazne zvýšili verejné investície do politík, ktoré zaručujú sociálne práva, a to poskytnutím

---

58 Uznesenie Európskeho parlamentu zo 6. júla 2022 o akčnom pláne EÚ pre sociálne hospodárstvo (Ú. v. EÚ C 47, 7.2.2023, s. 171).

všeobecného prístupu ku kvalitným verejným službám a tovarom a službám všeobecného hospodárskeho a sociálneho záujmu, ako sú dôstojné bývanie, potraviny, voda, sanitácia, energia, doprava, komunikácie a kultúrne a voľnočasové aktivity; zdôrazňuje, že prístup k zdravej a cenovo dostupnej výžive je základnou potrebou, najmä pre jednotlivcov a rodiny žijúce v extrémnej chudobe, deti, starších ľudí žijúcich osamote a marginalizované komunity; zdôrazňuje prínos takýchto investícií k prerušeniu medzigeneračných cyklov chudoby a umožneniu sociálneho a pracovného začlenenia, a to najmä v oblastiach, ako je vzdelávanie vrátane vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve, zdravotná starostlivosť vrátane starostlivosti o duševné zdravie a sociálna ochrana;

20. vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty pri presadzovaní politiky bývania, ktorou sa zabezpečí všeobecný prístup k dôstojnému a cenovo dostupnému bývaniu v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja OSN a Všeobecnou deklaráciou ľudských práv, konkrétne jej článkom 25, a ktorá zahŕňa osobitné opatrenia na riešenie bezdomovectva; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že európsky plán pre cenovo dostupné bývanie bude spĺňať potreby bývania všetkých krajín EÚ, pričom sa dodrží zásada subsidiarity, s osobitným dôrazom na ľudí žijúcich v chudobe, zraniteľné deti, mladých ľudí a marginalizované komunity; zdôrazňuje zásadnú úlohu cenovo dostupného a prístupného bývania pri podpore deinštitucionalizácie a predchádzaní inštitucionalizácii z dôvodu chudoby, nevhodného bývania alebo nedostatku podpory[59]; žiada, aby sa v tomto pláne vyčlenili rozsiahle finančné prostriedky EÚ na rozšírenie a obnovu fondu verejného a sociálneho bývania; vyzýva na revíziu pravidiel štátnej pomoci s cieľom umožniť väčšie investície členských štátov do verejného a sociálneho bývania, opatrenia na podporu systémov sociálneho a družstevného bývania neziskového sektora a sociálneho hospodárstva a opatrenia na ochranu nájomníkov, zabezpečenie stability bývania, predchádzanie nútenému vysťahovaniu a boj proti špekulatívnym praktikám;

21. naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala členské štáty (a rešpektovala pritom zásadu subsidiarity) pri vykonávaní a rozširovaní programov a opatrení, ako je prístup Housing First, s cieľom riešiť bezdomovectvo a predchádzať mu, s osobitným dôrazom na bezdomovectvo detí, pričom uznáva bezdomovectvo za jednu z najvážnejších a najviditeľnejších foriem chudoby a sociálneho vylúčenia; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v záujme skoncovania s bezdomovectvom v celej EÚ do roku 2030 predložila spoľahlivý akčný plán s konkrétnymi cieľmi, ktorý musí zahŕňať osobitné opatrenia na predchádzanie bezdomovectvu vo všeobecnosti, bezdomovectvu detí a rodín, bezdomovectvu najmä v dôsledku straty pracovného miesta a

---

59 Eurofound, *Paths towards independent living and social inclusion in Europe*, Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie, Luxemburg, 2024.

neistých pracovných podmienok a na boj proti bezdomovectvu žien, často spôsobenému rodinným a domácim násilím, ako aj opatrenia na zlepšenie dostupnosti bývania pre osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby;

22. vyzýva členské štáty, aby zriadili a podporovali centrá určené pre bezdomovcov, ktoré by poskytovali základnú a špecializovanú zdravotnú starostlivosť prispôsobenú potrebám bezdomovcov vrátane služieb v oblasti fyzického a duševného zdravia a ktoré by boli doplnené vzdelávacími programami zameranými na prevenciu užívania drog vrátane poradenstva a iniciatívami na rozvoj zručností s cieľom podporiť opätovné začlenenie do spoločnosti; vyzýva Komisiu, aby poskytla usmernenia a uľahčila výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi s cieľom zabezpečiť účinné a humánne fungovanie týchto centier;

23. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali účinné opatrenia a politiky zamerané na vykonávanie zásady rovnakej odmeny za rovnakú prácu, boj proti nerovnostiam a diskriminácii na pracovisku, a to najmä na základe pohlavia, rasového alebo etnického pôvodu, zdravotného postihnutia, veku, sociálno-ekonomického pôvodu, sexuálnej orientácie, rodovej identity alebo migračného statusu; zdôrazňuje význam urýchleného vykonávania smernice (EÚ) 2023/970 o rovnakej odmene za rovnakú prácu a informačných kampaní a školení o vedomých a nevedomých predsudkoch s cieľom predchádzať takýmto nerovnostiam a diskriminácii;

24. požaduje nové, rýchlejšie úsilie o odstránenie rozdielov v zamestnanosti žien a mužov a rozdielov v dôchodkoch žien a mužov a o zvýšenie investícií do verejných služieb a sociálnej infraštruktúry; vyzýva Komisiu, aby povzbudila členské štáty k vypracovaniu cielených opatrení na zabezpečenie primeranej úrovne dôchodkov;

25. vyzýva členské štáty, aby vypracovali politiky na posilnenie materských, otcovských a rodičovských a iných opatrovateľských práv, podporu rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom vrátane pružného pracovného času, uľahčenie prístupu žien k zaručenému príjmu počas materskej dovolenky a podporu ich opätovného začlenenia do práce po tehotenstve a materskej dovolenke a zabezpečenie primeraných podmienok na dojčenie na pracovisku; nabáda členské štáty, aby zaviedli a podporovali prístupné a primerane kompenzované politiky otcovskej dovolenky, ktoré otcom umožnia nadviazať silné väzby s deťmi, rovnocenne sa podieľať na starostlivosti o deti a vziať si potrebné voľno na podporu rozvoja v ranom detstve a rodinnej pohody;

26. poukazuje na neprimeraný vplyv neplatenej opatrovateľskej práce na ženy a ich ekonomickú bezpečnosť; vyzýva členské štáty, aby posilnili svoje verejné národné a regionálne systémy starostlivosti a zabezpečili, aby všetci jednotlivci, starší aj mladší, bez ohľadu na ich

pôvod, mali prístup k profesionálnym službám starostlivosti, ktoré zaručujú dobré pracovné podmienky pre pracovníkov v oblasti starostlivosti; zdôrazňuje, že domáca starostlivosť je nevyhnutná na poskytovanie kvalitnej starostlivosti zameranej na človeka ľuďom v núdzi vrátane starších ľudí, ako aj kvalitnej starostlivosti o deti; nabáda členské štáty, aby preskúmali možnosť prijatia postupov a opatrení, ktoré by poskytovali podporu neformálnym opatrovateľom, najmä tým, ktorí sa starajú o jednotlivcov z domácností s nízkymi príjmami, ktorí sa po odbornom posúdení považujú za neschopných žiť samostatne, ako prostriedok na podporu dôstojnej komunitnej starostlivosti;

27. vyzýva členské štáty, aby vypracovali politiky a zabezpečili prístup k podpore pri návrate do zamestnania pre pracovníkov, a najmä ženy, ktoré už niekoľko rokov nepracujú z dôvodu rodinných povinností;

28. naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili všeobecný prístup k cenovo dostupnej, kvalitnej verejnej zdravotnej starostlivosti pre všetkých vrátane prenatálnej, materskej, novorodeneckej a pediatrickej zdravotnej starostlivosti (vrátane primárnej prevencie, očkovacích programov a primárnej starostlivosti), prístup k diagnostike, liečbe a rehabilitácii a prístup k rozmanitej škále špecializovanej lekárskej a terapeutickej liečby, čím sa všetkým ženám zaručí právo na sexuálnu a reprodukčnú zdravotnú starostlivosť, a to popri cielených opatreniach na zabezpečenie včasnej identifikácie a intervencie v prípade osôb ohrozených zdravotnými a vývojovými problémami a na zlepšenie cielených intervenčných služieb v ranom detstve zameraných na podporu rozvoja, blaha a sociálneho začlenenia detí;

29. uznáva menštruačnú chudobu ako štrukturálnu formu chudoby a rodovej nerovnosti v EÚ, ktorá postihuje približne 10 % menštruujúcej populácie; zdôrazňuje jej neprimeraný vplyv na ženy a dievčatá s nízkymi príjmami, utečenky, žiadateľky o azyl, mládež, osoby bez domova, osoby so zdravotným postihnutím a iné osoby v zraniteľných situáciách; zdôrazňuje, že menštruačná chudoba vážne obmedzuje účasť na spoločenskom, vzdelávacom a pracovnom živote; vyzýva Komisiu, aby v rámci stratégie EÚ v oblasti boja proti chudobe vypracovala komplexný akčný plán, ktorý zabezpečí bezplatný alebo cenovo dostupný prístup k menštruačným výrobkom, informáciám a primeraným hygienickým zariadeniam, najmä na verejných miestach, ako sú vzdelávacie inštitúcie, pracoviská, verejné budovy a záchytné centrá;

30. vyzýva členské štáty, aby posilnili verejné, univerzálne a solidárne systémy sociálneho zabezpečenia s cieľom zaručiť úplnú a účinnú sociálnu ochranu pre všetkých vrátane pracovníkov, samostatne zárobkovo činných osôb a dôchodcov a predchádzať základným príčinám chudoby a chudoby pracujúcich a riešiť ich v súlade s odporúčaním Rady z roku 2019 o prístupe k sociálnej ochrane pre

pracovníkov a samostatne zárobkovo činné osoby; trvá na tom, že je dôležité riešiť výzvy, ktorým čelia ľudia v neistom alebo neštandardnom zamestnaní, najmä mladí ľudia, ktorí čelia diskriminácii na základe veku a nemajú dostatočné záznamy o príspevkoch na prístup k sociálnym dávkam, a zahrnúť umelcov a pracovníkov v kultúrnych a kreatívnych odvetviach; vyzýva členské štáty, aby riešili chudobu medzi staršími ľuďmi prostredníctvom osobitných opatrení, pričom by mali venovať osobitnú pozornosť ženám, ktoré sú neúmerne postihnuté; vyzýva členské štáty, aby vo svojich dôchodkových systémoch primerane zohľadnili obdobia neprítomnosti v práci z dôvodu rodičovskej dovolenky;

31. zdôrazňuje, že v stratégii v oblasti boja proti chudobe by sa mala riešiť neformálna ekonomika vzhľadom na to, že je naďalej rozšírená v celej EÚ, čo vedie k pracovným miestam bez prístupu k právam, primeranej mzde, sociálnej ochrane či zdravotným a bezpečnostným normám pri práci; nabáda členské štáty, aby vytvorili integračné cesty medzi neformálnou a formálnou ekonomikou, napríklad zavedením zjednodušených postupov registrácie sezónnych a manuálnych pracovníkov a pracovníkov v domácnosti;

32. vyzýva členské štáty, aby sa zaoberali chudobou mladých ľudí a sociálno-ekonomickou nerovnosťou, pričom uznáva, že mladí ľudia sú neúmerne postihnutí nezamestnanosťou, neistým zamestnaním, vylúčením z bývania a sociálnou zraniteľnosťou; zdôrazňuje, že mladí ľudia sú nadmerne zastúpení v odvetviach, ktoré sa vyznačujú prácou na čiastočný úväzok, sezónnou, neistou a nedeklarovanou prácou, a že miera mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, je vo viacerých členských štátoch stále vysoká a viac ako dvakrát vyššia ako celková miera nezamestnanosti v EÚ; zdôrazňuje, že je potrebné posilniť záruku pre mladých ľudí ako kľúčový nástroj na podporu začlenenia mladých ľudí do trhu práce, ako aj využiť stratégiu na rozvoj ďalšej súčinnosti medzi týmto nástrojom a Európskou zárukou pre deti a posilniť oba nástroje prijatím cielených opatrení, presadzovaním riešení cenovo dostupného bývania pre mladých ľudí v rámci nadchádzajúceho plánu pre cenovo dostupné bývanie a posilnením prispôsobenej podpory duševného zdravia a služieb sociálneho začlenenia určených špeciálne pre mladých ľudí; vyzýva na posilnenie podpory pre mladých ľudí, ktorí vychádzajú zo systému alternatívnej starostlivosti, s cieľom zabezpečiť stabilnú a dôstojnú cestu k dospelosti, konkrétne poskytnutím lepšieho prístupu k odbornej príprave a pracovným príležitostiam alebo podporou pri univerzitnom alebo odbornom vzdelávaní a príprave, s cieľom znížiť riziko chudoby, sociálneho vylúčenia a bezdomovectva počas tohto kritického obdobia;

33. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vzali do úvahy skryté javy chudoby, bojovali proti stigmatizácii ľudí žijúcich v chudobe a nevyužívaniu dostupných sociálnych dávok;

34. zdôrazňuje, že je dôležité prekonať administratívne prekážky, ktoré môžu brániť zraniteľným skupinám, ako sú Rómovia, v prístupe k základným službám a sociálnej ochrane, pretože tieto prekážky udržiavajú a prehlbujú chudobu a vylúčenie; zdôrazňuje, že národné identifikačné čísla by mohli uľahčiť rovnaký prístup k základným službám pri zachovaní administratívnej jasnosti a zodpovednosti;

35. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zrevidovali príslušné právne predpisy s cieľom výslovne zakázať diskrimináciu na základe sociálno-ekonomického postavenia a uznať jej vzájomné prepojenie s inými formami diskriminácie; zdôrazňuje, že na zabezpečenie vymáhateľných práv a ochrany ľudí postihnutých chudobou a sociálnym vylúčením je potrebný jasný právny základ; ďalej vyzýva Radu, aby prijala svoju pozíciu k horizontálnej antidiskriminačnej smernici s cieľom začať medziinštitucionálne rokovania;

36. vyzýva členské štáty, aby prehodnotili politiky a opatrenia, ktoré penalizujú ľudí žijúcich v extrémnej chudobe, a sankcie voči osobám poskytujúcim podporu; zdôrazňuje, že takéto opatrenia často podkopávajú dôstojnosť, prehlbujú vylúčenie a sú kontraproduktívne pre dlhodobé ciele sociálneho začlenenia;

37. naliehavo vyzýva členské štáty, aby preskúmali a zaviedli proaktívne mechanizmy s cieľom zabezpečiť, aby všetci jednotlivci, ktorí majú nárok na sociálne dávky, najmä osoby v skupinách, na ktoré sa zameriava sociálna pomoc, boli účinne informovaní o týchto dávkach a bol im poskytnutý prístup k nim, čím sa zníži ich nepoberanie, a to aj znížením administratívnej záťaže spojenej so žiadosťami o dávky, zaistením väčšej transparentnosti a zabezpečením, aby boli zamestnanci vyškolení na to, aby mohli nadviazať kontakt a pomôcť ľuďom zažívajúcim chudobu s cieľom vybudovať dôveru v príslušné inštitúcie;

38. vyjadruje poľutovanie nad tým, že cieľ strategického rámca EÚ pre Rómov na roky 2021 – 2030, ktorým je zníženie rozdielu v chudobe medzi rómskymi komunitami a bežným obyvateľstvom aspoň o polovicu, sa ešte zďaleka nedosiahol; zdôrazňuje, že stratégia EÚ v oblasti boja proti chudobe by mala mať spoločný cieľ, a to podporovať základné práva, znižovať nerovnosť a riešiť štrukturálnu diskrimináciu so strategickým rámcom EÚ pre Rómov a Európskou zárukou pre deti; zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť, aby sa tieto iniciatívy realizovali v súčinnosti, najmä pri riešení chudoby detí a prelomení cyklu medzigeneračného znevýhodnenia rómskych rodín a komunít Travellerov;

39. zdôrazňuje rastúcu digitálnu priepasť, ktorá môže prehĺbiť chudobu obmedzením prístupu k informáciám, a potrebu opatrení na riešenie digitálneho vylúčenia skupín s nízkymi príjmami a marginalizovaných skupín vrátane starších ľudí; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali digitálne začlenenie zraniteľných

skupín prostredníctvom opatrení a podporných programov, ktoré im zabezpečia prístup k digitálnym technológiám, infraštruktúre a pripojeniu, ako aj odbornú prípravu v oblasti základných digitálnych zručností; odporúča zahrnúť jasné ukazovatele na monitorovanie digitálnej integrácie, najmä medzi deťmi, a zároveň naďalej chrániť ich činnosť online a činnosť online dospievajúcich;

40. domnieva sa, že cieľ úplnej digitalizácie kľúčových verejných služieb stanovený v politickom programe EÚ Digitálne desaťročie môže zvýrazniť nerovnosti, najmä medzi mestskými a vidieckymi oblasťami, vekovými skupinami a sociálno-ekonomickými skupinami, a to odklonom od individualizovanej podpory; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu nájsť rovnováhu medzi procesom digitalizácie verejných služieb a verejnej správy a potrebami zraniteľných skupín; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa touto otázkou zaoberali v kontexte stratégie v oblasti boja proti chudobe a národných akčných plánov a zabezpečili potrebné zdroje, osobnú podporu a náležitú odbornú prípravu zamestnancov v kľúčových službách verejnej správy s cieľom zabezpečiť rovnaký prístup k verejným službám a zabrániť prehlbovaniu digitálnej priepasti;

41. pripomína, že čoraz častejšie využívanie algoritmov a systémov umelej inteligencie v základných verejných službách môže predstavovať značné riziko posilnenia existujúcich foriem diskriminácie, najmä voči ľuďom žijúcim v chudobe; v tejto súvislosti naliehavo vyzýva Komisiu, aby podporovala systémy umelej inteligencie, ktoré sú etické už v štádiu návrhu, a aby zabezpečila horizontálnu zásadu nediskriminácie vo všetkých nariadeniach EÚ týkajúcich sa umelej inteligencie;

42. zdôrazňuje, že chudoba a duševné zdravie sú úzko prepojené a že každé z nich môže negatívne ovplyvniť to druhé; odporúča členským štátom, aby posilnili podporu pre ľudí vrátane rodín a detí v zraniteľných situáciách prostredníctvom služieb v oblasti duševného zdravia a psychosociálnej podpory a zabezpečili dostatočné zdroje a primerane vyškolených odborníkov na účinné poskytovanie týchto služieb;

43. zdôrazňuje, že je dôležité zabezpečiť pre všetkých ľudí právo na prístup ku kultúre, tvorbu kultúry a účasť na nej a odstrániť hospodársku, sociálnu a územnú diskrimináciu v prístupe ku kultúre;

44. zdôrazňuje, že ľudia ohrození chudobou a sociálnym vylúčením sú neúmerne postihnutí zmenou klímy; opakuje, že zelená a digitálna transformácia musí byť sociálne spravodlivá a inkluzívna; vyzýva, aby stratégia EÚ v oblasti boja proti chudobe zahŕňala primerané a cielené opatrenia, ktoré posilnia a doplnia úsilie o spravodlivú transformáciu a zabezpečia komplexný prístup k riešeniu sociálnych a hospodárskych nerovností; naliehavo vyzýva Komisiu, aby vo VFR na roky 2028 – 2034 vyčlenila dostatočné finančné prostriedky na

investície do podpory ľudí počas týchto transformácií s osobitným dôrazom na domácnosti s nízkymi príjmami;

45. zdôrazňuje, že ľudia žijúci vo vidieckych oblastiach, vzdialených komunitách a oblastiach s nízkou hustotou verejných služieb sú zraniteľnejší voči upadnutiu do chudoby a sociálnemu vylúčeniu z dôvodu nedostatku pracovných príležitostí, verejných služieb (vrátane vzdelávania a verejnej dopravy), digitálnej pripojiteľnosti a vysokých cien energie a dopravy; žiada, aby sa v stratégii v oblasti boja proti chudobe zohľadnili osobitné potreby ľudí žijúcich v týchto oblastiach;

Stratégia, ktorej jadrom je chudoba detí

46. vyjadruje poľutovanie nad tým, že počet detí ohrozených chudobou a sociálnym vylúčením sa zvýšil; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že stratégia v oblasti boja proti chudobe bude aktívne bojovať proti chudobe detí prostredníctvom prístupu založeného na životnom cykle, keďže prvé roky života detí majú zásadný význam pre ich telesný, duševný, kognitívny, sociálny a emocionálny rozvoj a pre ich celoživotné naplnenie, aby sa prelomil cyklus medzigeneračnej chudoby;

47. pripomína záväzok predsedníčky Komisie Ursuly von der Leyenovej z roku 2019, a to zabezpečiť, aby každé dieťa v Európe ohrozené chudobou alebo sociálnym vylúčením malo prístup k najzákladnejším právam, ako je zdravotná starostlivosť a vzdelanie, po ktorom v roku 2021 nasledovalo prijatie odporúčania Rady, ktorým sa zriaďuje Európska záruka pre deti; zdôrazňuje, že ciele Európskej záruky pre deti nemožno dosiahnuť bez ambiciózneho osobitného rozpočtu na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni; v tejto súvislosti opakuje svoju výzvu na vyčlenenie značného osobitného rozpočtu vo výške najmenej 20 miliárd EUR na Európsku záruku pre deti; zdôrazňuje, že je naliehavo potrebné, aby sa tento osobitný rozpočet vyčlenil v budúcom viacročnom finančnom rámci s cieľom reagovať na rastúci problém chudoby detí a sociálneho vylúčenia;

48. vyzýva Komisiu, aby podporila členské štáty pri bezodkladnom posilnení a plnom vykonaní Európskej záruky pre deti s cieľom zabezpečiť všetkým deťom v núdzi prístup k účinnej a bezplatnej zdravotnej starostlivosti, vzdelávaniu, vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve, ako aj účinný prístup k primeranému bývaniu a zdravej výžive; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam účinného a všeobecného prístupu k cenovo dostupnému školskému stravovaniu; zdôrazňuje ústrednú úlohu Európskej záruky pre deti v boji proti chudobe a sociálnemu vylúčeniu detí a odporúča náležitú koordináciu a prepojenie medzi týmto nástrojom a stratégiou v oblasti boja proti chudobe; zdôrazňuje význam jej úplného a včasného vykonávania členskými štátmi; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sprístupnili a v plnej miere využívali všetky zdroje vrátane ESF+ a Mechanizmu na

podporu obnovy a odolnosti na účinné vykonávanie Európskej záruky pre deti a aby zároveň zabezpečili zvýšenie finančných prostriedkov na podporu začlenenia do vzdelávania;

49. víta nedávnu aktualizáciu monitorovacieho rámca pre Európsku záruku pre deti[60] a zahrnutie nových ukazovateľov na zlepšenie účinnosti monitorovania pokroku pri vykonávaní tohto nástroja v členských štátoch do tohto rámca; zdôrazňuje dôležitú úlohu systémov zberu a monitorovania údajov pri pochopení prekážok, ktorým čelia zraniteľné deti, a pri umožnení prispôsobených intervencií a prideľovania zdrojov; vyzýva Výbor pre sociálnu ochranu, aby pokračoval v práci na zlepšení monitorovacieho rámca s cieľom zachovať jeho relevantnosť a odstrániť pretrvávajúce nedostatky v údajoch, a členské štáty, aby tento spoločný monitorovací rámec využívali a zároveň ho prispôsobili svojim špecifickým podmienkam, pokiaľ ide o chudobu detí;

50. zdôrazňuje význam mimoškolskej starostlivosti a boja proti predčasnému ukončeniu školskej dochádzky; domnieva sa, že stratégia v oblasti boja proti chudobe je príležitosťou na podporu zlepšenia kvality služieb vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve prostredníctvom primeraných finančných a ľudských zdrojov, odbornej prípravy zamestnancov, zlepšených systémov včasného varovania a opatrení na hodnotenie a neustále zlepšovanie pedagogickej kvality, ako je gramotnosť a matematická gramotnosť, s cieľom zabezpečiť celkový rozvoj detí; zdôrazňuje, že je dôležité odstrániť pretrvávajúce rozdiely vo funkčnej gramotnosti a matematickej gramotnosti prostredníctvom cielených intervencií vo formálnom a neformálnom vzdelávacom prostredí s cieľom znížiť významné prekážky v prekonávaní chudoby;

51. vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že na Európsku záruku pre deti sa pridelí značný osobitný rozpočet, ktorý sa bude vykonávať prostredníctvom ESF+, s cieľom reagovať na rastúce výzvy spojené s chudobou a sociálnym vylúčením detí, a aby členské štáty vyčlenili aspoň 5 % finančných prostriedkov z ESF+ na konkrétne projekty a štrukturálne investície na boj proti chudobe detí, pričom aspoň 10 % by sa malo vyčleniť pre členské štáty s mierou chudoby a sociálneho vylúčenia detí presahujúcou priemer EÚ; zdôrazňuje, že táto investícia do budúcej generácie je okrem zabezpečenia blaha detí aj rozumnou investíciou, ktorá by zabránila budúcim spoločenským nákladom[61]; zdôrazňuje, že využívanie týchto prostriedkov by malo

---

60 Výbor pre sociálnu ochranu, *Update of the monitoring framework for the European Child Guarantee* (Aktualizácia monitorovacieho rámca pre Európsku záruku pre deti) (jeseň 2025), 4. februára 2026, https://webgate.ec.europa.eu/circabc-ewpp/ui/group/bab664d7-1188-47b2-9fa6-869902320ba2/library/d7064b47-8a07-47b6-8d9f-0dc08849f2b7/details.

61 Európska komisia, *Update of the EU framework for monitoring the implementation of the European Child Guarantee*, 2. júna 2025.

byť transparentné a malo by si vyžadovať zapojenie sociálnych organizácií do ich plánovania, realizácie a hodnotenia;

52. opätovne vyzýva Komisiu, aby v rámci európskeho semestra a odporúčaní pre jednotlivé krajiny pozorne monitorovala vykonávanie Európskej záruky pre deti vo všetkých členských štátoch; domnieva sa, že odporúčania pre jednotlivé krajiny by mali odrážať dodržiavanie rozpočtových požiadaviek členských štátov, pokiaľ ide o minimálnu výšku prostriedkov určených na boj proti chudobe detí, ktorá je stanovená v nariadení o ESF+;

53. naliehavo vyzýva členské štáty, aby zabezpečili poskytovanie univerzálnej a kvalitnej starostlivosti o deti dostupnej pre všetkých s cieľom podporiť vzdelávanie a starostlivosť v ranom detstve ako kľúčovú hnaciu silu pri prekonávaní cyklu chudoby a zvyšovaní účasti rodičov na trhu práce, pričom uznáva, že zodpovednosť za starostlivosť o deti nesú v nepomerne väčšej miere ženy;

54. vyzýva členské štáty, aby zabezpečili orientáciu svojich systémov sociálnej ochrany na deti a posilnili ich poskytovaním osobitných výhod pre deti v núdzi na podporu ich rozvoja a blahobytu, ako sú prídavky na deti, školské stravovanie a programy na zníženie nákladov na kultúrne, športové, voľnočasové a mimoškolské aktivity;

55. zdôrazňuje, že deti postihnuté chudobou a sociálnym vylúčením čelia ťažkostiam v rôznych oblastiach svojho vývoja; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam multisektorového prístupu, v rámci ktorého všetky príslušné zainteresované strany spolupracujú na vytvorení integrovanej stratégie na identifikáciu ťažkostí a boj proti nerovnostiam v detstve, pričom poskytujú služby na ochranu detí a podporu rodiny; zdôrazňuje, že niektoré deti a ich rodiny postihnuté chudobou môžu potrebovať osobitnú podporu, napríklad od logopédov, oftalmológov, psychológov, ergoterapeutov a odborníkov na výživu; vyzýva, aby stratégia v oblasti boja proti chudobe aktívne podporovala partnerstvá medzi vzdelávacími, zdravotnými a sociálnymi službami s cieľom uľahčiť prístup k starostlivosti a prenos informácií medzi službami s cieľom zlepšiť integrované mechanizmy podpory a koordinácie pre deti v núdzi;

56. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili právo každého dieťaťa na rodinný život, čo znamená, že chudoba, nestabilná situácia v oblasti bývania alebo nedostatočný prístup k primeraným verejným službám sa nebudú používať ako jediný dôvod na umiestnenie detí do ústavnej starostlivosti; odporúča, aby členské štáty vypracovali vnútroštátne stratégie prevencie a proaktívne sociálne politiky s cieľom brániť oddeľovaniu detí od ich rodinného prostredia; vyzýva členské štáty, aby zabezpečili, že k umiestneniu detí a mladých ľudí do ústavnej starostlivosti sa bude pristupovať len v krajnom prípade, a aby investovali do systémov bezpečnej náhradnej starostlivosti o deti a mladých ľudí s cieľom uľahčiť im prechod z ústavnej

starostlivosti do rodinnej a komunitnej starostlivosti; odporúča, aby členské štáty navrhli a zaviedli monitorovacie mechanizmy na identifikáciu odlúčenia rodín v dôsledku chudoby;

57. pripomína cieľ EÚ, ktorým je prechod z ústavnej starostlivosti na komunitnú alebo rodinnú starostlivosť; uznáva príležitosť, ktorú poskytuje stratégia v oblasti boja proti chudobe na prepojenie s Európskou zárukou pre deti, najmä s opatreniami na podporu cieľovej skupiny detí v ústavnej starostlivosti; vyzýva členské štáty, aby v plnej miere využívali ESF+, ako aj ďalšie príslušné európske a vnútroštátne fondy na dokončenie procesu deinštitucionalizácie s cieľom zabezpečiť, aby deti mohli žiť v rodinnom alebo komunitnom prostredí;

58. odsudzuje všetky formy násilia, zneužívania, vykorisťovania a zanedbávania detí; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili investície do systémov ochrany detí vrátane riešenia násilia na deťoch a medzi nimi, napríklad kybernetického násilia a šikanovania, najmä ak sú založené na sociálno-ekonomických dôvodoch a týkajú sa zraniteľných detí, s cieľom podporiť výmenu najlepších postupov v tejto oblasti v záujme odstránenia násilia a obťažovania;

Boj proti chudobe zvýšením demokratickej účasti

59. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili primerané, účinné a transparentné mechanizmy na uľahčenie zmysluplnej a nepretržitej účasti ľudí so skúsenosťami so životom v chudobe vo všetkých fázach tvorby politiky, a to aj pri navrhovaní, vykonávaní a hodnotení politík týkajúcich sa ľudí žijúcich v chudobe, spolu s metodikou a budovaním kapacít, ktoré by takúto účasť umožnili, čo povedie k spoločnej tvorbe, a nielen konzultácii v súlade so zásadou „nič o nás bez nás“;

60. odporúča, aby sa konala výročná konferencia, ktorej cieľom bude posúdiť vykonávanie stratégie v oblasti boja proti chudobe, so širokým a rôznorodým zložením vrátane ľudí so skúsenosťami so životom v chudobe, a najmä žien; zdôrazňuje, že konferencia by mala prispieť k formálnemu monitorovaniu stratégie v oblasti boja proti chudobe zo strany EÚ tým, že poskytne priestor na preskúmanie pokroku na základe jasných kritérií a ukazovateľov; v tejto súvislosti žiada, aby sa aktívne podporovala priama účasť ľudí so skúsenosťami so životom v chudobe a aby sa uznala ako nevyhnutná na hodnotenie skutočného vplyvu stratégie;

61. uznáva význam rôznych sociálnych organizácií vrátane neziskových organizácií zapojených do boja proti chudobe a predchádzania chudobe a úlohu, ktorú tieto organizácie zohrávajú v boji proti chudobe, a zdôrazňuje potrebu zmysluplne ich zapojiť a posilniť zdroje vyčlenené na podporu ich práce;

Riadna inštitucionálna koordinácia, riadenie

62. zdôrazňuje, že úspech stratégie v oblasti boja proti chudobe bude závisieť aj od prierezového prístupu a primeraného financovania, ako aj riadnej horizontálnej a viacúrovňovej koordinácie medzi všetkými úrovňami riadenia a rozhodovania zapojenými do jej realizácie; opakuje, že stratégiu v oblasti boja proti chudobe treba komplexne začleniť do všetkých príslušných politík, aby sa zabezpečila konzistentnosť, vplyv a dlhodobá udržateľnosť;

63. zastáva názor, že by sa mal vhodným spôsobom vymedziť rozsah zodpovednosti na úrovni EÚ, členských štátov a regiónov za dosiahnutie cieľa odstránenia chudoby v súlade so zásadou subsidiarity;

64. vyzýva Komisiu, aby do stratégie v oblasti boja proti chudobe zaviedla horizontálnu zásadu, podľa ktorej by sa vo všetkých príslušných odvetvových politikách EÚ malo vykonať *ex ante* posúdenie vplyvu na chudobu a nerovnosť, a to aj prostredníctvom posúdení distribučného vplyvu[62] s osobitným dôrazom na vplyv na osoby, ktorým najviac hrozí sociálne vylúčenie a extrémna chudoba;

65. zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa EÚ naďalej zameriavala na boj proti bezdomovectvu, extrémnej chudobe a sociálnemu vylúčeniu prostredníctvom primeranej finančnej podpory, presadzovania vzájomného učenia sa o stratégiách a skúsenostiach členských štátov a zavedenia systematického prístupu k monitorovaniu pokroku a účinnosti prijatých opatrení;

66. pripomína, že ukazovateľ rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia (AROPE) nezahŕňa základné príčiny chudoby, najmä tým, že nezohľadňuje osoby žijúce mimo súkromných domácností, kvalitatívne aspekty chudoby a životné skúsenosti s marginalizáciou; zdôrazňuje, že chudoba presahuje rámec nedostatočného príjmu alebo hmotnej núdze; vyzýva Výbor pre sociálnu ochranu, aby v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami obnovil meranie štatistík AROPE s cieľom rozšíriť ho o silnejší, členitejší a viacrozmernejší pohľad na chudobu a sociálne vylúčenie;

67. zdôrazňuje, že stratégia v oblasti boja proti chudobe prinesie výsledky len vtedy, ak ju bude sprevádzať primerané financovanie na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni; trvá na tom, že je potrebné zachovať a posilniť politiku súdržnosti, aby sa v rámci budúceho VFR naďalej podporovala hospodárska, sociálna a územná súdržnosť a ďalej sa bojovalo proti asymetriám medzi členskými štátmi a v členských štátoch EÚ; v tejto súvislosti požaduje primerané a účelovo viazané finančné prostriedky na posilnenie politík, ktoré prispievajú k odstráneniu chudoby, vrátane cielenej podpory pre marginalizované a zraniteľné skupiny; v tejto súvislosti zdôrazňuje

---

62 Oznámenie Komisie z 28. septembra 2022 s názvom Zlepšenie posudzovania distribučného vplyvu politík členských štátov (COM(2022)0494).

zásadnú úlohu ESF+ pri podpore sociálneho začlenenia a boji proti chudobe, najmä poskytovaním pomoci najodkázanejším osobám a Európskej záruke pre deti, ako aj Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR) a Fondu pre azyl, migráciu a integráciu; zdôrazňuje, že je dôležité optimalizovať využívanie finančných prostriedkov EÚ vrátane Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na financovanie konkrétnych opatrení na boj proti chudobe, ako je cenovo dostupné a energeticky efektívne bývanie, prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a starostlivosti v ranom detstve, napríklad prostredníctvom školského programu EÚ, dostupná verejná doprava a cielená energetická podpora pre domácnosti s nízkymi príjmami; zdôrazňuje, že treba zabezpečiť vyčlenenie finančných prostriedkov s dostatočnými zdrojmi pre potravinové banky, ktoré poskytujú materiálnu podporu vrátane potravinovej pomoci, aby mali primeranú operačnú kapacitu a schopnosť rýchlo reagovať na rastúcu úroveň potravinovej neistoty a materiálnej deprivácie; zdôrazňuje, že takúto podporu musia dopĺňať sprievodné opatrenia, ktoré podporujú sociálne začlenenie a cesty z chudoby v súlade s pravidlami ESF+;

68. pripomína tematické základné podmienky platné pre EFRR, ESF+ a Kohézny fond uvedené v prílohe IV k nariadeniu Európskeho parlamentu (EÚ) 2021/1060[63], ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia pre tieto fondy, najmä základnú podmienku 4.4. s názvom Národný strategický politický rámec pre sociálne začlenenie a znižovanie chudoby; zdôrazňuje, že je dôležité prepojiť stratégiu v oblasti boja proti chudobe a jej financovanie s vopred stanovenými špecifickými cieľmi; vyzýva Komisiu a Radu, aby zabezpečili, že spoločné ustanovenia EFRR a ESF+ budú lepšie odrážať tieto špecifické ciele, a aby stratégiu v oblasti boja proti chudobe, ako aj uplatňovanie hľadiska rodovej rovnosti začlenili do budúceho VFR;

69. pripomína, že energetika a doprava sú okrem iných prvkov kľúčovými základnými službami, ku ktorým by mal mať prístup každý, a preto trvá na tom, aby sa osobitná pozornosť venovala sociálno-klimatickým plánom, ktoré sú členské štáty povinné vypracovať a vykonávať v rámci Sociálno-klimatického fondu, investovaniu do energetickej efektívnosti, obnovy bývania a prístupnosti a cenovej dostupnosti obnoviteľných zdrojov energie a dopravných systémov; vyzýva členské štáty, aby aktívne zapájali ľudí v zraniteľných situáciách, aby sa podpora mohla účinne dostať k tým, ktorí ju potrebujú najviac; vyzýva členské štáty, aby si vymieňali najlepšie

---

63 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

postupy v boji proti energetickej chudobe, ako sú napríklad energetické poukážky a regulácia cien energie;

70. zdôrazňuje, že finančné prostriedky EÚ sú z dôvodu svojej zložitosti ťažko dostupné na miestnej úrovni a pre organizácie, ktoré majú menej technických zdrojov; zdôrazňuje, že treba zjednodušiť vykonávanie mechanizmov financovania EÚ a opatrenia na poskytovanie týchto finančných prostriedkov konečným príjemcom a vyškoliť zamestnancov príslušných verejných orgánov a organizácií; zdôrazňuje, že podľa nariadenia o ESF+ sa miera spolufinancovania na podporu najodkázanejších osôb musí udržiavať na úrovni rovnajúcej sa alebo podobnej 90 %, čo by malo uľahčiť prístup k tomuto financovaniu pre programy a činnosti určené na pomoc s odstraňovaním chudoby;

°

° °

71. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.